

B. A. T.
before any text

МУЗЕЈ НА ГРАД СКОПЈЕ – ОТВОРЕНО ГРАФИЧКО СТУДИО
MUSEUM OF THE CITY OF SKOPJE - OPEN GRAPHIC ART STUDIO

АНА СТОЈКОВИЌ • АНА STOJKOVIC

октомври 1989 October

Насловот на проектот "Б.А.Т." всушност претставува кратенка на стручниот термин "Before any text" или "Avant la lettre" (во превод "Пред каков било текст"), што во графиката се употребувал за означување на пробните отпечатоци направени вон тиражот, пред изведувањето на првиот целосен и обележен графички лист. Како само еден дел од процесот на создавање на делото, тие остануваат вон легитимниот број нумерирани отпечатоци. Во својот проект, што младата авторка Ана Стојковиќ намерно го поставува во тој меѓупростор, таа овој термин го употребува и во една сосем нова функција: да го преиспита комплексниот однос на итерабилност, редундантност и диферентност меѓу клишето, оригиналот и отпечатокот - тиражот, како и да го заобиколи вообичаениот начин на обележување што го наметнува традиционалната графика како еден од своите најригорозни принципи.

Со таа цел Стојковиќ одбира навидум банален мотив - шумата видена од "нејзиниот прозорец" - што и метафорично ја навестува специфичната релација меѓу оригиналот и тиражот (дрвото и шумата). Иако множеството дрвја го сочинуваат поимот "шума", тие меѓу себе се разликуваат доволно за да не можат да бидат третирани како потполни копии - клонови на еден ист урнек, семе - клише. Избраната хибридна шума на канадски дрвја со ограничен век на живот уште повеќе ги потенцира прашањата што авторката ни ги поставува, не толку како романтично еколошко спекулирање туку повеќе како медитативна провокација на тема иднината на графиката и нејзиното хибридно мутирање во некои нови насоки.

Она што некогаш се случувало "пред обележувањето" како технички експеримент денес може да стане и главен процес со повеќе можни фази на рекурзивни промени во односот на клишето и отпечатокот. Имено, во рамките на овој проект тоа се случува на неколку наврати. Ризомската генеалогичка на оваа графичка инсталација е резултат на еден паранаучен процес на калемење на различни медиуми во кој можеби се губи резолуцијата, но се појавува одредена "аура" која, за разлика од Бенјаминовата, не се наоѓа околу фигурите туку фрлена како сенка на сидот.

Имено, тргнувајќи од светлосниот запис врз филмот - првичното клише кое всушност истовремено е и првиот директен отпечаток од природата, по низата од експерименти со скенирање, дигитална обработка на сликата, фотокопирање, изработување и отпечатување на акватинта, овој процес завршува повторно со светлината што ја "отпечатува" сенката на претставата од фолијата врз сидот.

Десетте кутии и трите рамки во кои Стојковиќ ги "врамува" своите фрагментирани глетки, иако нудат извесно воајерско задоволство во сиркањето, истовремено симулираат еден научнички пристап, потсетувајќи на апстракти од некој природо-научен музеј. Симулираната трета димензија и перспектива со помош на вториот транспарентен слој, дигиталниот отпечаток врз фолија, како да го потенцира амбивалентниот однос на авторката кон репрезентацијата на реалноста. Од една страна, низ сите фази на претворање на отпечатоците во клише и обратно, реалноста избледува до третиот онтолошки степен - "сенка на сенките" (Платон, "Република", 10 книга) што веќе не може да се претвори во клише, од друга страна таа е симулирана во сета своја тридимензионална раскош.

Сузана Милевска

The title of the project "B.A.T." is actually an abbreviation of the expert term "Before any text" or "Avant la lettre", which was used in the graphic arts for tagging trial proofing made out of the run, that is, made in advance of the first completed and marked impression. Representing just a part in the process of creating the artwork, these printings are to remain out of the legitimate edition of numbered impressions. In her project, which this young artist - Ana Stojkovic - is intentionally arranging into that interspace, she is using the term in an altogether new function: to reexamine the complex relation of subjection to iterance, redundancy and differentness between the typeface, the original and the impress - edition, as well as to overpass the habitual way of marking the state of the graphic plate, which is imposed by the traditional graphic as one of its most strictly held principles.

In this regard Stojkovic is choosing deceptively banal motif - the forest as seen from her window - which metaphorically insinuates the specific relation between the original and the edition (the tree and the forest). Although the set of trees does constitute the notion of forest, the trees are sufficiently different among themselves, so that these could not be treated as ultimate replica-clone of one and same pattern, seed - type. The choice of a hybrid forest of Canadian poplars with limited life span, stresses even more the questions that author is posing considered not primarily as a romantic ecological speculation, but as a meditative provocation on the subject of the graphic art's future and its hybrid mutation which is taking some new directions.

The events that once occurred "before any text" as a technical experiment, today may become principal process as well, having many possible phases of recursive changes in the relations between the typeface and the impression. Namely, within this project it is recurring on several occasions. Rhizomic genealogy of this graphical installation is a result of a parascientific process of grafting diverse media, in which the resolution may be lost, while certain "aura" appears which, unlike the Benjamin's, is not surrounding the figures but is casted as a shadow on the wall.

In other words, starting from the photic information on the film - the primary typeface, which is, in fact, the first direct impression of the nature, and following a series of experimenting with digital scanning and editing of the image, photo copying, preparing and printing aquatint, this process, again, ends up with the light which is "printing" on the wall the shadow of the image from the transparent foil.

The ten boxes and three frames in which Stojkovic is "framing" her fragmentary views, although offering certain voyeuristic pleasure in peeking, are at the same time simulating a scientific approach, recalling the abstracts from natural history museum. The third dimension and perspective, as simulated by the second transparent layer - the digitally rendered impression on foil - seem to accentuate the ambivalent relation of the author regarding the nature. While, on one hand, all through the phases of transforming the impressions into a typeface and conversely, reality is fading away reaching the third ontological degree - shadow of a shadow (Plato, "Republic", 10. Tome) that cannot be transformed into a typeface anymore, on the other hand, reality is simulated in all of its three-dimensional luxury.

Suzana Milevska

Акватинта, контра отпечаток на транспарентна фолија, десет дрвени кутии 47,5x35x8
Aquatinta, Contra proof on transparency film, ten wooden boxess 47,5x35x8

Акватинта во дрвена рамки 148x57x8 | Aquatinta in wooden frames 148x57x8

1

светлина-снимање
EXPOSITION

2

дигителен отпечаток | printed image

3 [црно - бел филм
b&w transparency]

сенка | shadow 8

4 фотокопија
photocopy

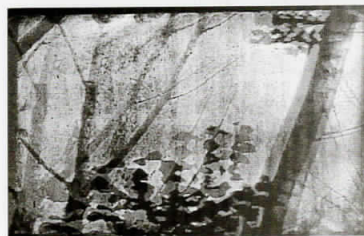
5 Акватинта | aquatint

6

7

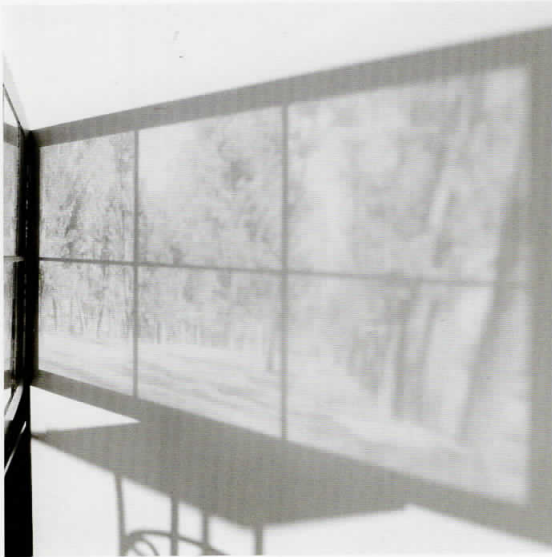
контра копија
на транспарентна
фолија
contra proof on
transparency film

Контра отпечаток на транспарентна фолија 140x100 | Contra proof on transparency film 140x100

Родена во Скопје, 1971. Дипломирала на Факултетот за ликовни уметности-Скопје, 1997. во класата на проф. Зоран Јакимовски. Од 1997 на постдипломски студии на ФЛУ - Скопје.

самостојни изложби

1997- Скопје, Графики, Младински културен центар [со Славица Јанешлиева]
1998- Скопје, Before any text, Отворено графичко студио

групни изложби

учество на изложби во организација на ФЛУ [до1997]
1998- Скопје, Мак-граф Четврто поглавје, ОГС
Дрезден, Германија, 12 Графички позиции од Македонија
Скопје, Графичка изложба на ДЛУМ, НУБ "Климент Охридски"
Скопје, Тенденции, Музеј на град Скопје

адреса: Јуриј Гагарин 25/37, Скопје; тел. 091 380 729

Born in Skopje, 1971. Graduated at the Faculty of Fine Art Skopje in 1997, in the class of Prof. Zoran Jakimovski. Since 1997 a post-graduate student at FFA - Skopje

solo exhibition

1997- Skopje, Prints, Youth Cultural Centar [with Slavica Janeslieva]
1998- Skopje, Before any text, Open Graphic Art Studio

group exhibition

participation in student exhibitions, organized by FFA [until 1997]
1998- Skopje, Mak-Graf the fourth chapter, OGAS
Dresden, Germany, 12 Graphic art positions from Macedonia, Kulturrathaus
Skopje, Traditional DLUM Graphic Art Exhibition , National University Library
Skopje, Tendencies, Museum of the City of Skopje

address: Jurij Gagarin 25/37, Skopje, Macedonia tel: ++389 91 380 729

